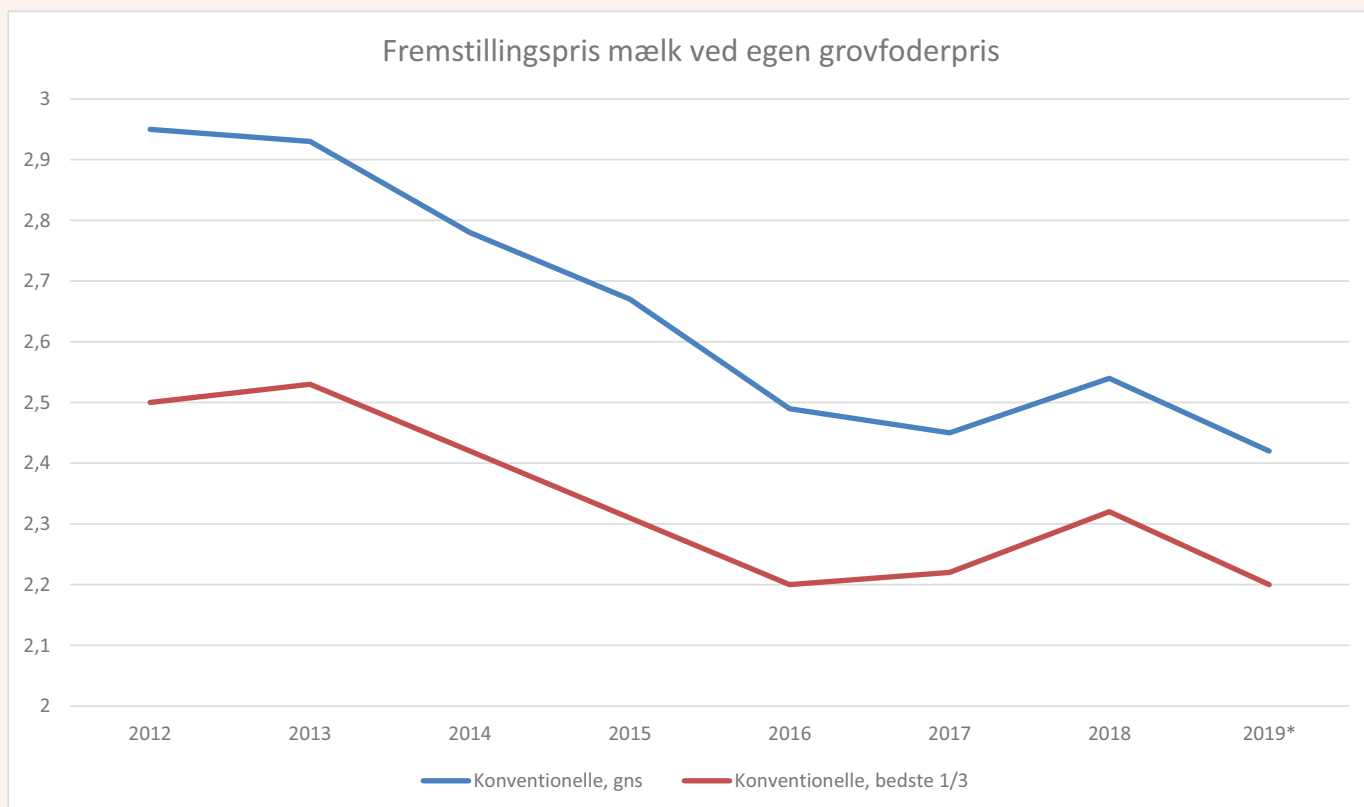

Tæt på DIN økonomi

Figur. Udviklingen i fremstillingspris, mælk ved egen grovfoderpris fra 2012 til 2019 fra Business check. * 2019 er et foreløbigt resultat.

Klart fokus har båret frugt: Fremstillingsprisen går i den rigtige retning

Fremgang: Fremstillingsprisen på mælk ved egen grovfoderpris er faldet omkring 50 øre pr. kg EKM siden 2012. Det er en markant fremgang, og de bedste mælkeproducenter ligger med en fremstillingspris på omkring 2,20 kr. i 2019.

Af Morten Nyland Christensen,
Seges Erhvervsøkonomi

Nøgletallet i fremstillingsprisen på mælk ved egen grovfoderpris er en yderst vigtig konkurrenceparameter. Det skyldes, at den viser de samlede omkostninger til at pro-

ducere mælk - med de reelle omkostninger til grovfoder. Mælkeproduktionen skal i sig selv være profitabel, hvilket skal være et stort fokusområde, og heldigvis er sektoren gået i den rigtige retning. Der har - ud over landmandens eget ønske om forbedringer,

været stort udefrakommende pres for lavere fremstillingspriser. Den høje belåningsgrad, der er i mælkeproduktionen, har bl.a. gjort, at finansieringskilderne har presset på for at forbedre indtjeningen. Det har været nødvendigt, da der ikke har været

jordværdistigninger de sidste 10 år, der har kunnet sænke belåningsgraden.

De bedste ligger omkring 2 kr.

Det klare fokus har båret frugt og betyder, at mælkeproducenterne i dag som gennemsnit kan producere mælk til den forventede langsigtede afregningspris på mælk. Gennemsnittet af den bedste tredjedel ligger på niveauet 2,20 kr. og de aller dygtigste er nede omkring 2 kr.

anbefalinger

- 1 Arbejd fokuseret med din fremstillingspris på både mælk og grovfoder og find de optimeringsområder, der giver mest bundlinje.
- 2 Tænkt konsekvent i bundlinje i stedet for kg.
- 3 Følg din økonomi løbende, så du kan fange en udvikling i økonomien, der går i forkert retning.

Der er altså en gruppe landmænd, der kan lave en rigtig god forretning ud af at producere mælk. Det er med andre ord muligt at lave en god business case på mælkeproduktion, som kan bruges til at skaffe den nødvendige fremmedkapital til nyetablerede landmænd.

Grovfoderet har stor betydning

Den positive udvikling i fremstillingsprisen skyldes ikke mindst en lavere fremstillingspris på grovfoder, og netop grovfoderprisen har stor betydning, fordi de samlede foderudgifter udgør halvdelen af omkostningerne til mælk. Det er meget svært at have en lav fremstillingspris på mælk, hvis ikke grovfoderet produceres effektivt og billigt af en kvalitet, der sikrer et godt grundlag for produktionen.

Den gennemsnitlige fremstillingspris på grovfoder har de sidste par år ligger på omkring 1,17 kr., hvis der ses bort fra 2018. I årene 2012 til 2013 lå den på omkring 1,50 kr. i gennemsnit. Det har betydet, at fremstillingsprisen på mælk er sænket med 16 til 17 øre fra 2012 til 2019 grundet grovfoderprisen. Der er altså en underliggende tendens til, at fremstillingsprisen er faldet. Selv med de dårlige udbytter i 2018 var der stadig en frem-

stillingspris på grovfoder, der var et godt stykke lavere end 2012 til 2013.

Stor spredning – især på udbytte og maskinomkostninger

Hvert år ses der en stor spredning i omkostninger til at producere grovfoder. I typiske år ses en spredning på 60 øre i fremstillingsprisen, hvilket løst oversat bliver til 30 øres forskel i din fremstillingspris på mælk. Her er det især udbyttet og maskinomkostninger, der har en stor spredning. Grovfoderet bør altså have lige så stor et fokus som optimeringer i stalden.

Hav fokus på bundlinjen

Alle tiltag er vigtige i at holde de samlede omkostninger til mælkeproduktionen nede, herunder også grovfoderet. Der er en stor udvikling i gang i marken, hvor fokus er på kvalitet og rationalisering. Der kan fortsat hentes meget i marken, og det har stor betydning for din økonomi. Udviklingen viser, at der er rykket på fremstillingspriserne ved at have et solidt fokus på optimering, der skal give bundlinje. Det er nødvendigt at forsætte for at sikre en økonomisk robust mælkeproduktion i fremtiden.

Fakta

Fremstillingsprisen på mælk ved egen grovfoderpris viser, hvad det har kostet at producere 1 kg EKM efter aflønning af alle indsatsfaktorer, din egen grovfoderpris og dermed bedriftens konkurrenceevne. Fremstillingspriserne er beregnet uden indregning af værdiændring på besætning.